AMENGUAL

Alex Amengual

Per què José Nieto?

Català

Tots coneixem els grans protagonistes de Las Meninas: la infanta, les dames d'honor, el propi Velázquez, i el reflex dels reis al fons. Però al capdavall del quadre, gairebé fora de lloc, hi ha un home a una porta oberta. Aquell home és José Nieto, el responsable dels apartaments reials. No és noble, no és artista, no és infant. I tot i així, és ell qui ocupa el punt de fuga, el centre de la perspectiva, la sortida i entrada de la llum.

Quan vaig començar a estudiar Las Meninas amb la idea de crear una obra contemporània inspirada en aquest quadre, tothom se centrava en la infanta o en Velázquez. Però jo em vaig obsessionar amb aquell personatge que ningú no coneix. Què hi fa allà? Està entrant? Surt? O senzillament mira? No ho sabem. I aquest no saber és el que més em va captivar. José Nieto representa el moment abans de l'acció, l'instant de consciència pura, l'estar. És el que sosté l'espai, sense reclamar-lo.

Amb els cors dels personatges principals dibuixats sobre el quadre, s'ha vist que formen l'estructura d'una constel·lació, i curiosament el cor de Nieto és el que equilibra la forma. És el centre emocional ocult del quadre. Aquest detall simbòlic va reforçar encara més la meva decisió de situar-lo com el nucli del meu projecte.

El meu treball, Corpus Terra, no vol recrear el quadre, sinó obrir una nova lectura a partir de l'absència, de la figura que no es mira però que sosté la composició sencera. I també parla de l'artista — que com Nieto, sovint és al límit, entre la presència i l'esvaïment, entre el gest i la desaparició. Sense el pas de Nieto, el quadre no té sortida. Sense el pas de l'artista, no hi ha obra.